

PILAR 3 2017

OFFENTLIGGJØRING AV
FINANSIELL INFORMASJON
ETTER
KAPITALKRAVFORSKRIFTEN

Pareto Bank ASA
21. mars 2018

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Innledning	3
2	Basel II – Kapitaldekningsregler	3
2.1	Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital.....	3
2.2	Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging	4
2.3	Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon.....	4
3	Minstekrav til kapital	4
4	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	6
4.1	Ansvarlig kapital	6
4.2	Kapitalkrav og uvektet kjernekapitalandel	7
5	Kapitalplanlegging	7
5.1	Kapitalmål.....	7
5.2	Utbyttepolicy	8
5.3	Kapitalplan	8
6	Styring og kontroll av risiko	9
6.1	Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP).....	9
6.2	Bruk av ICAAP i foretaket.....	9
6.3	Risikotoleranse	10
6.4	Risikoområder	10
6.4.1	Kredittrisiko	10
6.4.2	Utlånsvekst.....	11
6.4.3	Markedsrisiko (rente- og valutarisiko)	11
6.4.4	Kredittspreadsrisiko.....	11
6.4.5	Likviditetsrisiko	11
6.4.6	Operasjonell risiko	11
6.4.7	Andre identifiserte risikoformer	11
6.5	Ledelsesmessig styring og kontroll	12
6.6	Risikoevaluering og risikoreduserende tiltak	12
7	Oppsummering og vurdering av kapitalbehovet	13

1 INNLEDNING

Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i Pareto Bank og dekker krav i kapitalkravsforskriften om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) i henhold til Basel II regelverket.

Informasjonen som fremkommer er basert på tall per 31.12.2017 om ikke annet er opplyst, og oppdateres normalt årlig. Banken gjennomfører minimum årlig en analyse av kapitalbehovet for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (Pilar 2). Dette dokument oppdateres i samsvar med analysen som gjøres.

Finanstilsynet har gjennomført sin vurdering av Pareto Banks risikoer, kapitalbehov og likviditetsbehov (SREP). Banken fikk en slik vurdering i 2017 med et vedtak om at banken skal ha kapital tilsvarende minst 3,2 % av risikovektet beregningsgrunnlag for å dekke risikoer som ikke, eller bare delvis, er dekket i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Banken hører til SREP-gruppe 3 og vil gjennomgå en detaljert SREP-vurdering med skriftlig tilbakemelding minst hvert tredje år og en forenklet og overordnet SREP-vurdering årlig.

For ytterligere informasjon om bankens finansielle stilling og utvikling vises det til bankens års- og delårsrapporter mv. som er tilgjengelig på bankens hjemmeside www.paretobank.no.

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards og tilhørende fortolkninger som fastsatt av EU, samt de ytterligere norske opplysningskravene som følger av regnskapsloven herunder årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak m.m. per 31. desember 2017.

Banken inngår ikke i konsern og utarbeider kun selskapsregnskap (morbank).

2 BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

Gjeldende kapitaldekningsregelverk (Basel II) baserer seg på 3 pilarer:

- Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3 - Markedsdisiplin og krav til ekstern rapportering og risikoforhold.

Under er det redegjort nærmere for innholdet i de enkelte pilarene.

2.1 Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet til kapitaldekning er 8 %. Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko og markedsrisiko.

Pareto Bank har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko.

Etter standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko spesifiseres bankens eiendeler/forpliktelser i ulike engasjementskategorier med ulike vekt for kapitalkrav. Vektene avhenger av motpart, sikkerheter og type engasjement og om disse er i mislighold eller ikke.

Etter basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko beregnes kapitalkravet som 15 % av gjennomsnittlig inntekt siste 3 år.

Se også kapitalkravsforskriften for nærmere beskrivelse av beregningsmetodene.

2.2 Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I dette ligger det at banken må vurdere størrelse og sammensetning av den samlede kapitalen som banken vurderer at den må holde i forhold til risikoprofil. Kapitalbehovet må også vurderes i forhold til Pilar 1-kravet og nivået på faktisk ansvarlig kapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover.

ILAAP er bankens interne vurdering av egen likviditets- og finansieringsrisiko. Formålet med ILAAP er å vurdere om bankens likviditetsreserver og finansieringsstrukturer er tilstrekkelig og om kvaliteten på styring og kontroll er tilfredsstillende.

Tilsynsmyndighetene skal gjennomgå og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov, kapitalstrategi og likviditetsstyring. I tillegg skal tilsynsmyndighetene overvåke og sikre overholdelse av de myndighetspålagte kapitalkravene. Tilsynsmyndighetene vil kunne iverksette tilsynsmessige tiltak om de ikke er tilfreds med resultatene av prosessen.

2.3 Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 skal supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører kan vurdere bankens risikonivå, bankens styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering.

Kravet innebærer at banken skal offentliggjøre beregning av kapitalkravet—herunder spesifikasjon av risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital—samt redegjøre for styring og kontroll. Metoder banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer skal beskrives.

Krav til offentliggjøring om arter av risiko etter kapitalkravsforskriften kapittel 46 dekkes i stor grad av årsrapporten 2017 for Pareto Bank ASA. Pilar 3-dokumentet gir informasjon om områder som ikke er dekket av øvrig finansiell rapportering.

3 MINSTEKRAV TIL KAPITAL

Gjeldende kapitalregelverket er som følger:

- Kapitalkravene setter et minimumskrav til ren kjernekapital (tier 1) på 4,5 % med et krav til kjernekapital på 6 % (inkl. hybrid tier 1) som kan fylles opp med fondsobligasjoner med 1,5 %. I tillegg kommer minimumskravet på 8 % som kan fylles opp med ansvarlige lån (2 % med tier 2).
- Kapitalbevaringsbuffer av ren kjernekapital på 2,5 % for å sikre at bankene opprettholder en buffer av kapital som kan brukes til å absorbere tap i perioder med finansielt og økonomisk stress.
- Systemrisikobuffer skal bestå av ren kjernekapital og er satt til 3 %.
- Motsyklisk buffer av ren kjernekapital ble økt til 2 % fra 31.12.2017. Denne skal bestå av egenkapital eller andre fullstendig tapsabsorberende midler i henhold til nasjonale regler.

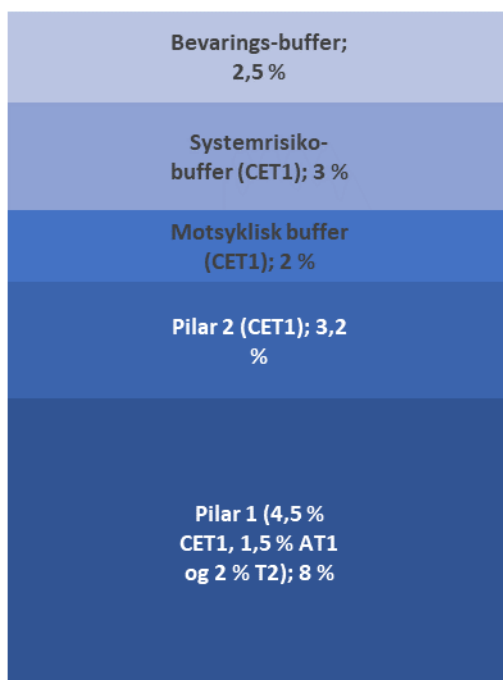
Hvis banken ikke er i stand til å dekke denne bufferen, vil det være begrensninger på utbetalinger av utbytte, tilbakekjøp av aksjer og bonuser, og betaling av renter på fondsobligasjoner o.a. Motsyklisk buffer kan maksimalt settes til 2,5 % og kan settes opp med 12 måneders varsel.

Pilar 2-tillegget består av to hovedelementer:

- Kapitalbehov for iboende risikoer basert på et risikonivå sett på 12 måneders sikt uavhengig av bufferkravene i pilar 1.
- Kapitalbehovet sett i et fremoverskuende perspektiv som grunnlag for bankens kapitalmål. Dette behovet kan måles med en stressituasjon med et alvorlig økonomisk tilbakeslag.

Finanstilsynet fastsatte i 2017 et pilar 2-krav for Pareto Bank på 3,2 % av vektet beregningsgrunnlag. Bankens minstekrav til ren kjernekapital inklusiv pilar 2 er 15,2 % pr. 31.12.2017.

Kapitalkravene kan illustreres slik:

Dette har for Pareto Bank økt minstekravet fra 13,6 % pr. 31.12.2016 til 15,2 % pr. 31.12.2017. Minstekravet blir 15,2 % også pr. 31.12.2018. Styret har satt et nytt kapitalmål på 15,7 % pr. 31.12.2018. Banken må ta høyde for at motsyklisk buffer kan økes til 2,5 %. Dette vil eventuelt gjøres med ett års varsel og da vil styret iverksette tiltak for å møte endringene.

	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Minstekrav ren kjernekapital			
pilar 1 med buffer	11,5 %	12,0 %	12,0 %
Pilar 2	2,1 %	3,2 %	3,2 %
Minstekrav ren kjernekapital	13,6 %	15,2 %	15,2 %

4 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Bankens ansvarlige kapital ved utgangen av 2017 tilfredsstilte både lovpålagte minstekrav til kapital og bankens egne kapitalmål med god margin. Under følger en oversikt over bankens ansvarlige kapital og minimumskravet til ansvarlig kapital etter Pilar 1 beregnet etter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko pr. 31.12.2017.

4.1 Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består av 3 ulike typer kapital:

- Ren kjernekapital (CET1)
- Hybridkapital (AT1)
- Tilleggskapital (T2)

Banken gjennomførte fire aksjeemisjoner på totalt kr 403 mill. i 2016 for å opprettholde en videre ønsket utlånsvekst. Banken har bygd opp ren kjernekapital gjennom inntjening i tillegg til aksjeemisjoner. Videre har banken utestående kr 50 mill. i fondsobligasjoner (hybridkapital) og kr 270 mill. i ansvarlige lån (tilleggskapital).

Banken kjøpte 29. mars 2017 tilbake en fondsobligasjon på kr 110 mill. og reduserte dermed mengden hybridkapital til kr 50 mill. Gjennom emisjonene i 2016 erstattet banken den reduserte hybridkapitalen med ren kjernekapital.

(MNOK)	31.12.2016	31.12.2017
Ren kjernekapital (CET1)	1.738	1.948
Hybridkapital (AT1)	160	50
Tilleggskapital (T2)	270	270
Ansvarlig kapital totalt	2.168	2.268

Banken hadde en ren kjernekapitaldekning på 17,7 % pr. 31.12.2017. Ren kjernekapitaldekning økte i 2017 grunnet god inntjening. Kjerne- og kapitaldekning falt på grunn av tilbakekjøp av fondsobligasjon.

Pareto Bank har utestående ett evigvarende fondsobligasjonslån på kr 50 mill. Lånet er utstedt 03.09.2014 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 370 bp. Lånet er evigvarende med innløsningsrett for utsteder etter 5 år fra utstedelsesdato, uten insentiv til tilbakebetaling.

Banken har også utstedt to ansvarlige obligasjonslån på totalt kr 270 mill. Det ene lånet ble utstedt 03.09.2014 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 195 bp. Det andre lånet ble utstedt 19.12.2016 og løper med rente på 3 mnd. NIBOR + 290 bp. Lånene løper i 10 år med innløsningsrett etter 5 år fra utstedelsesdato.

Lånenavn	Type	Hovedstol (MNOK)	Calldato
Pareto Bank ASA 14/24 FRN C SU	Ansvarlig lån	150	03.09.2019
Pareto Bank ASA 16/26 FRN C SU	Ansvarlig lån	120	14.12.2021
Pareto Bank ASA 14/PERP FRN C	Fondsobligasjon	50	03.09.2019

4.2 Kapitalkrav og uvektet kjernekapitalandel

Tabellen viser beregningsgrunnlag og kapitalkrav for bankens balanse- og utenom balanseposter (garantier og ubenyttede kredittrammer) pr. 31.12.2017 fordelt på engasjementskategori.

(MNOK)	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	31	2
Institusjoner	83	7
Foretak	6.673	534
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.128	250
Forfalte engasjementer, etter nedsk.	155	12
Obligasjoner med fortrinnsrett	120	10
Andeler i verdipapirfond	41	3
Øvrige engasjementer	196	16
Kapitalkrav kredittrisiko standardmetoden (SA)	10.427	834
Kapitalkrav for operasjonell risiko	693	55
Fradrag for nedskrivninger på grupper av utlån og avsetninger for garantiforpliktelser	-86	-7
Minimumskrav til ansvarlig kapital	11.034	883
Ansvarlig kapital		2.268
Overskudd av ansvarlig kapital		1.386
Kapitaldekning		20,6 %
Kjernekapitaldekning		18,1 %
Ren kjernekapital		17,7 %

Bankens beholdning av sertifikater og obligasjoner har i hovedsak motpart i engasjementskategoriene Stater og sentralbanker, lokale og regionale myndigheter og (finans-) institusjoner.

Banken har en uvektet kjernekapitalandel på 14,3 % pr. 31.12.2017. Banken bruker standardmodellen og har en vektning på tilnærmet 100 % på de alle fleste utlånsområder. Banken girer ikke opp sin kapital på samme måte som IRB-banker eller banker med produkter med lavere kapitalvektning. Banken har dermed mer kapital for hver utlånskroner enn en gjennomsnittlig bank, og har dermed en større evne til å absorbere tap.

5 KAPITALPLANLEGGING

5.1 Kapitalmål

Styret har fastsatt et kapitalmål for ren kjernekapitaldekning på 15,7 % pr. 31.12.2018. Kapitalmålet ligger 0,5 % over minstekravet til ren kjernekapital inkludert Finanstilsynets krav til pilar 2. Minstekravet dekker kapitalbehovet for iboende risikoer sett på 12 måneders sikt. Kapitalmålet på 15,7 % dekker i tillegg kapitalbehovet sett i et fremoverskuende perspektiv.

Kapitalmålet skal i henhold til Finanstilsynets rundskriv 12/2016 oppfylle følgende kriterier:

- Det skal ta hensyn til bankens forretningsmodell og handlingsrom.
- Det skal sikre at banken kan opprettholde en normal utlånsvekst under vanskelige forhold.
- Det skal understøtte tilgang til kapitalmarkedene under vanskelige markedsforhold

Som nisjebank som finansierer prosjekter for bedriftskunder er banken eksponert for høy kunde- og næringskonsentrasjon. Banken ble etablert for 10 år siden og befinner seg fortsatt i en fase med relativt høy vekst. Banken har også en høy volatilitet i sine utlånsvolumer. Disse faktorene er tatt hensyn til i pilar 2 kravet for iboende risikoer.

Bankens forretningsmodell gir et stort handlingsrom. Bankens utlånsportefølje har kort gjennomsnittlig løpetid. Dette er risikoreduserende på grunn av kortere eksponering, samtidig som det gir banken fleksibilitet til å redusere eller gjøre endringer i eksponering på enkeltområder. Banken har også en fleksibel utbyttepolitikk som tar hensyn til bankens kapitalbehov. På den annen side er den korte løpetiden risikøkende ved at bankens inntjening kan falle ved et bortfall i volum.

Bankens høye uvektede kjernekapitalandelen gjør at banken har god evne til å absorbere tap. I tillegg er banken lønnsom og inntekter utgjør et godt førstelinjeforsvar for absorbering av tap. Dette gjør banken attraktiv i kapitalmarkedene, og betyr at den kan opprettholde virksomheten under vanskelige forhold.

Banken har gjennomført en stresstest for å estimere kapitalbehovet under et scenario med høye tap. Bankens høye uvektede kjernekapitalandel, handlingsrom som følge av kort løpetid på utlånsporteføljen og resultatene av den gjennomførte stresstesten underbygger styrets kapitalmål for ren kjernekapital.

5.2 Utbyttepolicy

Pareto Banks langsiktige mål er å gi bankens aksjonærer en samlet konkurransedyktig avkastning på investert kapital i form av utbytte og kursvekst. Pareto Bank har en langsiktig ambisjon om å utbetale fra 30 til 50 % av bankens resultat etter skatt i utbytte.

Pareto Bank er fortsatt i en fase hvor det er ønskelig med utlånsvekst og resultatvekst i årene som kommer. Utdelingsforholdet vurderes derfor naturlig nok opp mot bankens evne til å realisere en lønnsom vekst. En god tilgang på forretninger og en konkurransedyktig egenkapitalavkastning etter nedskrivninger og skatt taler for et utdelingsforhold i den lave enden av bankens ambisjonsnivå på utdelingsforhold under dagens markedsforhold.

Pareto Bank har siden oppstarten i 2008 utbetalt til sammen 5,74 kroner (etter splitt) i utbytte, inkludert foreslått utbytte for 2017. Banken har møtt økte kapitalkrav gjennom å gi lavere utbytte i perioder med moderat utlånsvekst.

Utbytte	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Resultat pr. aksje etter skatt	1,59	2,59	3,63	3,91	4,08	5,28
Ubytte pr. aksje	0,60	0,60	0,60	0,00	1,00	1,60
Prosent av resultat	38 %	23 %	16 %	0 %	25 %	30 %

* Foreslått utbytte for 2017

5.3 Kapitalplan

Styret har ansvar for å sikre at banken til enhver tid tilfredsstillende gjeldende kapitalkrav og for å sette et kapitalmål som sikrer at banken er godt nok kapitalisert for dekke sine risikoer og har tilgang til markedsfinansiering på tilfredsstillende vilkår.

Styrets kapitalstyring består blant annet av opptak av aksjekapital og ansvarlig lånekapital samt fastsettelse av utbytte og budsjetter som bygger kapital organisk gjennom lønnsomhet.

Banken bygger kapital gjennom lønnsom vekst kombinert med en moderat utbyttepolitikk. I bankens langtidsplan er det lagt opp til at bankens inntjening vil bygge opp tilstrekkelig kapital til å dekke kapitalbehovet som kommer av økt eksponering gjennom utlånsvekst.

6 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Risikostyring og internkontroll er hva banken gjennom organisering og rutiner gjør for å sikre sine og kundenes verdier og en forsvarlig drift. Måloppnåelse forutsetter systematisk strategiarbeid og planlegging, identifisering av risikoforhold, valg av risikoprofil, samt etablering og gjennomføring av kontrolltiltak for å trygge at målene nås.

6.1 Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP)

ICAAP er bankens styringsverktøy for analyse og vurdering av faktisk og fremtidig kapitalbehov i forhold til valgt risikonivå. Dette for å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring av bankens risiko og kapitalanvendelse.

Banken gjennomfører analyser av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (ICAAP).

- a) ICAAP omfatter:
 - analyse og vurdering av bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov
 - analyse og vurdering av risikonivå for å sikre at kapitalbehovet er i samsvar med valgt risikonivå og bankens soliditet
 - iverksettelse av nødvendige tiltak om situasjonen tilsier dette

- b) ICAAP skal sikre:
 - at risikonivået er bestemt og lagt på et forsvarlig nivå
 - en optimal og hensiktsmessig kapitalanvendelse
 - risikostyring gjennom gode systemer og rutiner for måling, oppfølging og kontroll av bankens aktiviteter
 - relevant ledelsesmessig styring og intervensjoner

- c) ICAAP overvåkes ved:
 - minimum årlig ICAAP-prosess
 - periodisk ekstern vurdering av ICAAP-arbeidet
 - månedlig rapportering av regulatoriske krav og interne rammer til styret
 - ledergruppen diskuterer løpende bankens forretningsaktiviteter og risikonivå
 - løpende engasjementsgjennomgang, overvåking og rapportering av bankens kredittrisiko
 - daglig rapportering av markeds- og likviditetsrisiko.

6.2 Bruk av ICAAP i foretaket

Banken vurderer kapitalbinding og risiko opp mot lønnsomhet for hvert enkelt engasjement. Et engasjements kapitalbinding vurderes i forhold til både pilar 1 og pilar 2. Vurderingen gjøres gjennom hele engasjementets løpetid. Bankens kundelønnsomhets-/prismodell er bygget opp rundt pilar 2 og brukes av samtlige kundeansvarlige. De samme prinsippene brukes også innenfor plassering av bankens overskuddslikviditet.

Fremover vil også modellene laget som en del av IFRS 9 inngå som en del av bankens kundelønnsomhetsmodell.

Rapportering til ledelse og styre bygger på vedtatte policyer og retningslinjer. I dette ligger policyer innenfor kapittel VIII i CRD IV-forskriften.

I forhold til bankens styrende organer er dette i stor grad tillempet i en egen rapportering av overholdelse av regulatoriske og interne krav til bankens virksomhet.

Som et ledd i videreutvikling av eksisterende forretningsaktiviteter blir disse løpende vurdert opp mot så vel risikobildet/-vurdering som faktisk kapitalbehov før disse iverksettes/implementeres.

6.3 Risikotoleranse

Bankens overordnede mål for risiko og risikotoleranse er at denne skal være moderat og konsentrert rundt bankens hovedvirksomhetsområder på kredittsiden. Risiko på andre forretningsaktiviteter på kort og midlere horisont er i all hovedsak avledet av utlånsaktiviteter. Innenfor rente-, valuta- og likviditetseksposering vil banken ha absolutte mål for risiko og risikotoleranse.

Det er påregnelig at banken over tid vil ha kreditttap, men målsettingen er at tap fortsatt skal være på et lavt nivå. Banken har som følge av sin spesialisering på enkelte forretningsområder og på prosjektfinsiering en viss grad av konsentrasjonsrisiko i sine utlånsporteføljer. Banken har fokus på dette og gjeldende kredittpolicy er tilpasset dette, og banken har i de 10 år den har drevet virksomhet hatt minimale tap og lavt misligholdt volum. Banken har opparbeidet en mer moden og diversifisert portefølje over tid.

Banken har siden oppstart vært i en fase med vekst og strategien tilsier fortsatt kredittvekst. Banken tilpasser sin kredittpraksis og strammer den inn når det er nødvendig for å sikre god kvalitet i vekstområder.

Banken må over tid bygge opp større erfaringsgrunnlag fra egne porteføljer for nærmere å kunne vurdere fremtidig misligholds- og tapsnivå. Utfordringen er at et lavt misligholds- og tapsnivå i banken siden etableringen i 2008, gjør at banken har lite erfaringsgrunnlag og må benytte andre tilnæringsmetoder for å vurdere risiko og kapitalbehov.

6.4 Risikoområder

Pareto Bank eksponeres for ulike typer risiko og de viktigste er beskrevet under.

6.4.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank håndterer. Kredittrisiko er risikoen for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet. Kapital settes av for kredittrisiko i pilar 1. I tillegg settes i pilar 2 av kapital for porteføljekvalitet, enkeltkundekonsentrasjon og næringskonsentrasjon.

Porteføljekvalitet

Lån med høy risiko får tildelt et kapitalkrav i pilar 2. Kapitalkravet er satt til lånets forventede tap gitt risikoklassifiseringen. Det forutsettes at kredittrisiko for lån i de høyeste klassene er dekket av pilar 1.

Enkeltkundefokonsentrasjon

Banken har få og gjennomgående store kredittengasjementer og dette medfører en konsentrasjonsrisiko utfra engasjementets størrelse. I modellen er det derfor lagt til grunn et ekstra kapitalkrav i pilar 2 for store engasjementer for å møte denne usikkerheten.

Næringskonsentrasjon

Bankens konsentrasjonsrisiko skyldes at banken har en relativt høy andel store engasjementer innenfor et fåtall kredittområder. Kredittporteføljen deles opp i seks områder basert på bankens forretningsområder. Områder med en konsentrasjon på over 20 % får et økt beregningsgrunnlag som en funksjon av områdetets konsentrasjon. Det økte beregningsgrunnlaget regnes om til et kapitalkrav i pilar 2.

6.4.2 Utlånsvekst

Høy utlånsvekst kan medføre økt risiko i bankens utlånsportefølje. Vekst stiller krav til bankens evne til kredittanalyse, oppfølging, overvåking og rapportering. Høy utlånsvekst kan bidra til økt risiko for tap. Det beregnes et kapitalbehov i pilar 2 basert på bankens forventede vekst de neste to år.

6.4.3 Markedsrisiko (rente- og valutarisiko)

Markedsrisiko omfatter risiko for tap som følge av endringer i observerbare underliggende markedskurser som renter, valuta- og verdipapirkurser. Renterisiko er knyttet til bankens beholdning av rentebærende verdipapirer, fastrenteutlån, utlån med rente direkte knyttet til markedsnoteringer (NIBOR/LIBOR) og fastrenteinnskudd. Valutarisiko er knyttet til bankens utlån, plasseringer, inntekter, innskudd og ev. annen innlån/funding i valuta. Det settes av kapital i pilar 2 for å dekke markedsrisiko beregnet på bankens rammer for rente- og valutarisiko.

6.4.4 Kredittspreadsrisiko

Kredittspreadsrisiko omfatter risiko for endringer i markedsverdi av obligasjoner og sertifikater som følge av generelle endringer i kredittspreads. Det settes av kapital i pilar 2 basert på en simulering av økte kredittspreads.

6.4.5 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko måler bankens evne til å møte kortsiktige forpliktelser og til å sikre langsiktig finansiering av bankens eiendeler. Styring av likviditetsrisiko innebærer både en diversifisering av finansieringskilder og forvaltning av en overskuddslikviditet i instrumenter med forskjellig grad av likviditet. Det settes av kapital i pilar 2 for å dekke kostnader forbundet med en stresset likviditetssituasjon.

6.4.6 Operasjonell risiko

Risiko knyttet til tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Bankens operasjonelle risiko vurderes som lavere enn pilar 1 kravet, og det settes derfor ikke av kapital under pilar 2 for denne risikoen.

6.4.7 Andre identifiserte risikoformer

Av annen risiko kan nevnes endringer i rammevilkår, nye regelverk som kan påvirke bankens kostnader og inntekter, herunder endringer i kapital- og likviditetskrav, skatteregler, mv.

Videre har banken også renommérisiko knyttet til kunder, motparter, samarbeidspartnere og/eller myndigheter. En del av ICAAP-prosessen er også basert på skjønn og forutsetninger og ikke på erfaringstall fra løpende aktivitet/portefølje.

6.5 Ledelsesmessig styring og kontroll

Bankens ledelse, styre og øvrig tillitsvalgte har alle fokus på bankens risikonivå og kompetanse på området. Det har siden etableringen vært rettet stort fokus på utarbeidelse av policyer, rutiner, instruksjoner og gode systemer for å håndtere bankens risiko på en god måte i førstelinje.

Bankens andrelinjeforsvar består av compliance- og risikostyringsfunksjonene. Både compliance- og risikostyringsansvarlig rapporterer til adm. direktør og med rapporteringsplikt til styrets leder hvis det er påkrevd.

Alle risikoområder blir regelmessig gjennomgått med bankens styre og rammer for risiko er bestemt og lagt på et forsvarlig nivå. Styret mottar månedlig rapport på overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer (compliance- og risikorapportrapport).

Bankens ledergruppe møtes periodisk for å analysere og diskutere markedssyn, aktiviteter og risikonivå. Det er regelmessig rapportering til ledelsen på betalingsmessig uorden/mislighold og på øvrige brudd på lånevilkår. Bankens kredittkomiteer har faste møter 2 ganger i uken og ellers ved behov. Markedsrisiko og likviditetsrisiko rapporteres daglig til bankens ledergruppe.

Som en del av bankens risikostyring og internkontroll foretas det løpende rapportering til ledelsen av alle vesentlige avvik i banken med forslag til tiltak for å unngå at slike hendelser/avvik gjentas.

Styret har etablert internrevisjon (tredjelinjeforsvar) gjennom en utkontrakteringsavtale. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret og er funksjonelt uavhengig av administrasjonen og andre kontrollfunksjoner.

6.6 Risikoevaluering og risikoreduserende tiltak

Styret mener at risikonivået på både kredittkvalitet og konsentrasjon er akseptabelt og ligger innenfor bankens forretningsstrategi.

Bankens strategi, kompetanse, kredittpolicy, lønnsomhetskrav og kredittprosess er spisset mot og tilpasset bankens porteføljesammensetning. Spesialiseringen er reflektert i kompetansen og erfaringen banken besitter, samt det rammeverk som er etablert hva gjelder blant annet beslutningsstruktur, kredittgivning, porteføljestyling og risikoprising.

Styret vurderer porteføljekvaliteten som god. Pr. 31.12.2017 er 85 % av bankens portefølje klassifisert innenfor de to beste risikogrupperne. Banken har historisk hatt lite tap og har høy kompetanse innenfor risikoanalyse.

Den største risikoen i ICAAP-analysen er konsentrasjonsrisiko. Denne er delt på risiko for konsentrasjon på enkeltkunde og næring. Banken har mange store engasjementer som øker risikoen for større enkelttap. Den er også eksponert mer enn en gjennomsnittlig norsk bank mot markedene for boligutvikling og næringseiendom.

Banken benytter flere virkemidler for å styre næringskonsentrasjonen i utlånsporteføljen. Blant annet setter bankens kredittpolicy rammer for eksponering per portefølje. Kredittengasjementer er videre diversifisert innen bankens forretningsområder. Innenfor eiendom legges det vekt på geografisk diversifisering innenfor bankens nedslagsfelt, som er østlandsområdet. Porteføljen er også diversifisert på type eiendommer og produkttyper. Innenfor selskapsfinansiering er eksponeringen diversifisert på en rekke ulike bransjer. For shipping- og offshorrefinansiering er det satt et eget diversifiseringskrav som innebærer at et marked ikke kan utgjøre mer enn 25 % av den samlede eksponeringen innen shipping og offshore.

Gjennom sine første 10 driftsår kan banken vise til god kontroll og oppfølging uten vesentlige avvik, feil eller større tap.

7 OPPSUMMERING OG VURDERING AV KAPITALBEHOVET

Pareto Bank har gjennomført en analyse av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet. Analysen skal også bidra til en effektiv og optimal egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil.

Utgangspunktet for ICAAP-prosessen har vært alle risikoområder hvor banken har aktivitet og risiko. Banken har etablert policyer, rutiner og instruksjoner som har vært gjenstand for styrebehandling, herunder behandling av risikonivå og interne krav til risikorammer og -nivå.

Det er etablert rutiner for rapportering av bankens regulatoriske krav og interne rammer basert på dette.

Selve prosessen for utarbeidelsen, kvalitetskontroll og godkjenning av ICAAP, har styret gjort i samarbeid med bankens administrasjon. Det foretas også en uavhengig vurdering av dokumentet av bankens internrevisor før dette endelig besluttes.

Banken har høy inntjening hvilket gjør banken mer robust mot negative hendelser og tap. Resultatet øker også handlingsrommet med hensyn på kredittvekst, utbytte og kapitaloppbygging. Det at bankens kredittportefølje har en kort løpetid og høy innfrielsestakt gir banken stort handlingsrom på både justering av kapital og beregningsgrunnlag i en 12 måneders periode.

Banken tilfredstilte per 31.12.2017 både minstekravet, inklusive pilar 2-kravet, samt bankens kapitalmål med god margin. Finanstilsynet har fastsatt et pilar 2-krav vedtatt på 3,2 % av vektet beregningsgrunnlag. Bankens minstekrav til ren kjernekapital inklusiv pilar 2 er etter dette 15,2 % pr. 31.12.2017. En ren kjernekapitaldekning på 17,7 % ligger godt over dette minstekravet.

Styret har vedtatt et målnivå for ren kjernekapitaldekning på 15,7 % pr. 31.12.2018.

	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Minstekrav ren kjernekapital			
pilar 1 med buffer	11,5 %	12,0 %	12,0 %
Pilar 2	2,1 %	3,2 %	3,2 %
Minstekrav ren kjernekapital	13,6 %	15,2 %	15,2 %
Målnivå ren kjernekapital	15,0 %	15,5 %	15,7 %
